

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer:

Medewerker	:	Trijntje Tilstra
Team	:	Leefomgeving
Datum	:	7 mei 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder Judith Compagner

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Raadsvoorstel (zaak 19771-2024)</p> <p>☒ Pijlers voor de toekomst (zaak 50104-2022)</p> <p>☒ Nota van participatie (zaak 50104-2022)</p> <p>☒ Resultaten vragenlijst Swipocratie (infographic) (zaak 50104-2022)</p> <p>☒ Persbericht (zaak 50104-2022)</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Vaststellen "pijlers voor de toekomst" als tussenproduct van de omgevingsvisie.</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. De raad voor te stellen de "Pijlers voor de toekomst" als tussenproduct voor de omgevingsvisie vast te stellen

SAMENVATTING

De gemeente Olst-Wijhe heeft een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van haar omgevingsvisie richting 2050. Op 28 mei 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders de pijlers voor de Toekomst' vastgesteld. Deze pijlers vormen cruciale bouwstenen voor de uiteindelijke toekomstvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente. De visie gaat over hoe we richting 2050 wonen, werken, recreëren, onze energie opwekken, water afvoeren en vasthouden, voor elkaar zorgen en nog veel meer. De pijlers zijn vormgegeven met grote inbreng van inwoners en partners. Het gaat om de volgende drie pijlers:

- Waterrijke en groene gemeente in balans
- Gemeenschapskracht in een gezonde leefomgeving
- Ruimte voor duurzaam en lokaal ondernemen

De 'Pijlers voor de toekomst' zijn het resultaat van een intensief participatietraject waarin inwoners, scholieren, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen actief hebben meegedacht. In de volgende fase worden de pijlers verder uitgewerkt naar de omgevingsvisie en de vertaling in de verschillende gebieden van Olst-Wijhe.

AANLEIDING

Aanleiding vormt het ontwikkelproces van de omgevingsvisie, een integrale langetermijn visie op de leefomgeving van Olst-Wijhe. Omdat dit een integrale en veelomvattende visie is waarin vele opgaven samenkomen en afgewogen worden, wordt de gemeenteraad in aanloop naar de definitieve omgevingsvisie tussenproducten voorgelegd. In dit voorstel gaat het om de pijlers voor de toekomst dat als

tussenproduct ter besluitvorming wordt voorgelegd. Daarnaast is de overlap en samenwerking met de sociale toekomstvisie, die ook in ontwikkeling is, relevant. Samen vormen de visies de toekomstvisie voor Olst-Wijhe, zowel op fysiek als sociaal vlak.

BEOOGD RESULTAAT

Vaststellen 'Pijlers voor de toekomst' als tussenproduct richting de definitieve omgevingsvisie.

KADER

Belangrijke kaders voor de omgevingsvisie zijn:

- Omgevingswet
- Plan van aanpak Omgevingsvisie
- Structuurvisie 'Ruimte voor initiatief en innovatie'
- Bestuursakkoord 2022-2026 'Focus & Verbinding' + Strategische Raadsagenda 2022-2026
- 'Sectorale' beleidsvisies die relevant zijn voor de omgevingsvisie
- Beleid van partneroverheden, zoals de Nationale omgevingsvisie (Novi), de Provinciale omgevingsvisie (Povi) en omgevingsvisies van buurgemeenten.

ARGUMENTEN VOOR

- Omdat de omgevingsvisie een integrale en daarmee veelomvattende visie is, is in het plan van aanpak opgenomen de tussenproducten voor de omgevingsvisie uit te werken en voor te leggen aan college en raad. Hiermee is het proces en inhoud van de omgevingsvisie navolgbaar. De Pijlers voor de toekomst is één van de tussenproducten.
- De gemeenteraad is bevoegd gezag van de omgevingsvisie en stelt daarom de Pijlers voor de toekomst vast.
- We begeven ons in een tijd waarin meerdere vraagstukken in de leefomgeving spelen of gaan spelen, terwijl de fysieke ruimte maar één keer in te richten is. De omgevingsvisie is (samen met de sociale toekomstvisie) hét instrument om integrale afwegingen te (kunnen) maken en waar nodig focus aan te brengen.
- De Omgevingswet, die op 1 januari 2024 ingevoerd is na verschillende momenten van uitstel, verplicht de gemeente om binnen drie jaar na invoering een omgevingsvisie vast te stellen. Aangezien de huidige vraagstukken en complexiteit ervan vragen om een integrale afweging en langetermijnvisie is al eerder gestart met de voorbereidingen van de omgevingsvisie.

ARGUMENT TEGEN

Een tegenargument kan zijn om het proces compacter in te steken door de tussenproducten tussentijds niet vast te stellen of om de gemeenteraad er slechts kennis van te laten nemen.

De argumenten voor meer draagvlak en een navolgbaar en transparant proces wegen hierbij zwaarder. Het gaat daarnaast om een veelomvattende visie, wat pleit voor een heldere opbouw richting de uiteindelijke visie. Daarnaast is deze lijn conform het vooraf vastgestelde plan van aanpak omgevingsvisie.

RISICO'S

- Risico's ten aanzien van sectorale beleidstrajecten die recent vastgesteld zijn (al dan niet inclusief participatie) en in de integrale afweging in de omgevingsvisie mogelijk tot andere keuzes / uitwerking leidt. Bij het participatietraject bij deze sectorale trajecten zijn mogelijk (andere) verwachtingen gewekt. Het doel van de Omgevingswet is juist een integrale afweging waarbij de leefomgeving het uitgangspunt is. Beheersmaatregel is zorgvuldige communicatie, verbeelden hoe sectorale opgaven met elkaar samenhangen en hierover het gesprek voeren zowel bestuurlijk (zoals in de collegesessie van 21 mei) als met stakeholders.
- Risico op een integrale omgevingsvisie zonder focus en scherpte richting keuzes voor de toekomst. Dit maakt het beoordelen van initiatieven in de leefomgeving complex. Daarnaast biedt een visie zonder focus bestuurlijk en ambtelijk organisatorisch weinig houvast, terwijl de behoefte aan scherpte duidelijk naar voren komen in het proces over toekomstbestendig Olst-Wijhe. Beheersmaatregel: concretisering van de omgevingsvisie (in samenhang met de sociale toekomstvisie) in de gebiedsgerichte vertaling (en later in gebiedsprogramma's, omgevingsprogramma's en het Omgevingsplan), bestuurlijk gesprek blijven voeren over keuzes aan de hand van dilemma's en de concreetheid.

- Er zit tempo op het proces, wat een risico met zich meebrengt op het onvoldoende meenemen van verschillende partijen. Er zit tempo op het proces omdat de opgaven in de leefomgeving om een samenhangende visie vragen, waar ontwikkelingen en initiatieven uit de samenleving aan kunnen worden getoetst. Op sommige thema's is er behoefte aan een nadere uitwerking waartoe eerst het bovenliggende kader, de Omgevingsvisie, nodig is. Denk aan beleid over openbaar groen, detailhandel. Daarnaast is bewust voor deze planning gekozen om samen op te lopen met de sociale toekomstvisie en om de energie erin te houden. Een beheersmaatregel is om (blijvend) te communiceren, ook dat we bij de visie niet bij nul begonnen zijn en gebruik maken van afgeronde of nog lopende trajecten (denk aan de woonvisie, de bedrijventerreinvisie etc.).

FINANCIËN

Voor het opstellen van de omgevingsvisie is in de begroting van de Omgevingswet in totaal een bedrag opgenomen van € 205.000. Momenteel lopen de uitgaven in lijn met de begroting en is er geen aanleiding om het budget bij te stellen.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is onderdeel van de Pijlers voor de toekomst.

DRAAGVLAK EN PARTICIPATIE

- De motiveringsplicht geldt bij de omgevingsvisie, waarbij de gemeente moet aangeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn. En wat de resultaten hiervan zijn.
- In de Nota van participatie staat uitgebreid beschreven hoe de samenleving betrokken is bij de eerste fasen van de omgevingsvisie.
- Ter voorbereiding op de omgevingsvisie stelde de gemeenteraad begin 2022 het plan van aanpak omgevingsvisie vast, waarin onder andere kaders voor participatie staan.
- Er is periodiek overleg met de raads werkgroep omgevingswet/omgevingsvisie die geïnformeerd wordt en waar nodig input levert op proces.
- Bij de beeldvormende raad op 13 mei is de gehele gemeenteraad geïnformeerd over het proces en kon de raad mede op basis van pitches van een aantal stakeholders (LTO, WDOD en Ondernemerskring Olst-Wijhe) een beeld krijgen over het tussenproduct. Ook kregen raadsleden de gelegenheid te reageren op de scenario's die de basis vormen voor de Pijlers voor de toekomst.
- Er zijn sessies met het college en de ambtelijke organisatie gehouden.

COMMUNICATIE

Actieve communicatie

- Persbericht (zie bijlage)
- Het proces van de omgevingsvisie is voor iedereen te volgen via <https://mijnkijkop.olst-wijhe.nl/omgevingsvisie>. Hier staan alle stappen vermeld die zijn gezet en nog worden gezet.
- Inwoners zijn via twee huis-aan-huisbrieven en social media geïnformeerd over het proces, inclusief uitnodiging deel te nemen aan vragenlijst en straatgesprekken. Via social media is een gerichte campagne opgezet, voornamelijk om jonge Olst-Wijhenaren te bereiken. Met plaatselijk belangen is afstemming geweest over de Swipocratie en straatgesprekken.
- Inwoners die bij de enquête aangegeven hebben op de hoogte te willen blijven en direct betrokkenen krijgen een e-mail. Ook stakeholders worden per e-mail geïnformeerd over de voortgang.

PLANNING EN UITVOERING

Vanuit de fase 'Pijlers voor de toekomst' wordt de omgevingsvisie uitgewerkt. De pijlers worden uitgewerkt voor de verschillende gebieden, waar de hoofdlijnennotitie al een voorstel voor doet. Ook krijgen de pijlers een vertaling in beeld en kaart. In de volgende fase wordt de samenleving opnieuw betrokken door reactie te vragen op de verdere uitwerking. Tot slot wordt een ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd, waarna de omgevingsvisie bij de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd wordt.

Onderzoek naar de effecten van de keuzes in de omgevingsvisie

Onderdeel van de vervolgstappen is de keuze om een plan-m.e.r. (milieueffectrapportage) of een OER (omgevingseffectrapportage) uit te voeren, in welke vorm en hoe college en de gemeenteraad daarbij

betrokken worden en hierover besluiten. Bij de OER worden naast milieueffecten (zoals geluid, geur en luchtkwaliteit) ook andere aspecten onderzocht, zoals sociale aspecten. Dat is relevant aangezien een plan-m.e.r. of OER een nulmeting kan bevatten en daarnaast de effecten van voorgenomen keuzes in de omgevingsvisie op de leefomgeving goed en integraal in beeld brengt.

Werken met een integrale omgevingsvisie

In de volgende stappen van het maken van de omgevingsvisie werken we ook aan de organisatorische opgave van het werken met een integrale visie, als onderdeel van de totale veranderopgave van de Omgevingswet. Met het maken van de omgevingsvisie, en daarnaast een sociale toekomstvisie, omgevingsprogramma's en het Omgevingsplan werkt de gemeente aan een integraal, overzichtelijk en uitvoerbaar instrumentarium. Met 1 omgevingsvisie, 1 Omgevingsplan en een aantal programma's in plaats van de ca. 250 nota's en regelingen tot nu toe. De omgevingsvisie geeft gebiedsgericht en (geo)datagedreven richting aan ruimtelijke opgaven en bestuurlijke ambities. De omgevingsvisie is, samen met de sociale toekomstvisie onderdeel van een beleidscyclus waarbij monitoring en evaluatie centraal staan. Aan de hand van de cyclus voeren we kleine en grote verbeteringen door, bijvoorbeeld omdat actuele opgaven die we nu nog niet voorzien, daar om vraagt.